

List of Signatures

Page 1/1

 29 V1 Redegjørelse etter åpenhetsloven.pdf

Name	Method	Signed at
Langaas, Tori	BANKID_MOBILE	2023-05-16 17:42 GMT+02
Kristoffersen, Atle	BANKID	2023-05-16 10:50 GMT+02
Kleven, Mads Wiik	BANKID	2023-05-16 08:30 GMT+02
Bahus, Gustav	BANKID_MOBILE	2023-05-16 08:22 GMT+02
Aakre, Kari Foseid	BANKID_MOBILE	2023-05-15 20:21 GMT+02
Lekve, Borghild	BANKID	2023-05-22 13:03 GMT+02
Sverdrup, Aslak	BANKID_MOBILE	2023-05-22 12:26 GMT+02
Ask, Anne-Merete	BANKID	2023-05-18 20:23 GMT+02
Walde, Espen Petter	BANKID	2023-05-18 08:47 GMT+02

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: E0DA2B24EE844078ACA8115CF3CA8320

REDEGJØRELSE ETTER ÅPENHETSLOVEN – BIR KONSERN.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning – bakgrunn.....	2
2. Åpenhetsloven i BIR konsern.....	2
Konsernstrategi	2
Bærekraftsstrategi.....	2
Styringsinstruks	3
Code of conduct, styre- og ledelsesadferd i BIR.	3
Retningslinjer for implementering av Åpenhetsloven i BIR konsern.	3
3. Regelverk for offentlige anskaffelser.....	3
Lov og forskrift om offentlige anskaffelser.....	3
Anskaffelsesstrategi	3
Seriositetsbestemmelser	3
Påseplikt gjennom byggherreforskriften	3
Samarbeid med andre	4
Kontraktsmaler	4
4. Arbeid med aktsomhetsvurderinger	4
Årshjul i åtte trinn.....	4
5. Aktsomhetsvurderinger.....	4
Forankre ansvarlighet hos styret og ledelsen.....	5
Forankre ansvarlighet i styrende dokumenter	5
Kartlegge egen virksomhet og dens faktiske og potensielle negative konsekvenser	5
Kartlegge leverandørkjeden, og gjøre prioriteringer ut fra risikovurderinger.....	5

Iverksett tiltak.....	6
Følg opp tiltak, Kommuniser,Gjenopprett.....	6
6. Varsling, rett til informasjon og klageadgang.....	6

1. Innledning – bakgrunn.

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022 og ble vedtatt for å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Den skal sikre at allmennheten har tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer reelle og potensielle grunnleggende negative konsekvenser av sin virksomhet. Loven er en menneskerettighetslov for næringslivet i Norge, og loven krever at norske selskaper må skaffe seg kunnskap om hvor de har eller kan ha en negativ påvirkning på andre menneskers rettigheter, og jobbe for å stanse slik påvirkning.

OECDs retningslinjer er utgangspunkt for regelverket og selskapene må utføre evalueringer av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold på tvers av alle leverandørkjedene sine. Dette for å sikre at egnede standarder for etisk sysselsetting oppfylles i alle ledd.

2. Åpenhetsloven i BIR konsern.

I BIR jobber vi på mange plan med å sikre og forebygge brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Konsernstrategi

I vår konsernstrategi støtter vi med stolthet opp under alle FNs bærekraftsmål. Vi eies av, og er til for samfunnet rundt oss, og ser det derfor som vårt ansvar å bidra til en bærekraftig utvikling. For å bidra på best mulig måte har vi prioritert de bærekraftsmålene hvor vi i størst grad kan gjøre en forskjell. Målene Innovasjon og infrastruktur, Bærekraftige byer og samfunn, Ansvarlig forbruk og produksjon samt Stoppe klimaandringene vil derfor være ekstra viktige for oss. Som en miljøbedrift er bærekraft del av vårt daglige virke- bærekraft skal derfor være en naturlig del av hele organisasjonen og prege alle beslutninger som tas, enten det er store investeringer eller daglige operative valg.

Bærekraftsstrategi

Vår nylig vedtatte bærekraftsstrategi har tilsvarende fokusområder som både direkte og indirekte vil være retningsgivende for vårt arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette er tydelig formulert i kapittelet om Ansvarlig styring og drift. BIR skal være en troverdig aktør i samfunnet. Dette får vi til gjennom;

1. Ansvarlig eierstyring og ledelse
2. Å opprettholde samfunnskritisk og – nødvendig drift
3. Etisk forretningspraksis
4. Ansvarlig kommunikasjon, transparens og påvirkning
5. Overholdelse av krav fra myndigheter og sentrale interessenter
6. God datasikkerhet

Relevante tilknyttede bærekraftsmål er: Anstendig arbeid og økonomisk vekst, Bærekraftige byer og samfunn, Fred og rettferdighet.

Styringsinstruks

I **BIRs styringsinstruks**, som nærmere beskriver rammene for styring i BIR konsern, vil det nå bli innarbeidet et eget avsnitt som omtaler konsernets retningslinjer for vårt arbeid med Åpenhetsloven.

Code of conduct, styre- og ledelsesadferd i BIR.

I BIR praktiseres etisk forretningsførsel. Gjennom **Code of conduct**, som er under utarbeidelse, forplikter vi oss til ett felles verdsett. Dokumentet adresserer viktigheten av etisk adferd og rolleforståelse.

Retningslinjer for implementering av Åpenhetsloven i BIR konsern.

Konsernet har utarbeidet egne **retningslinjer for implementering av Åpenhetsloven**. Retningslinjene henviser til et årshjul i åtte punkter som ivaretar kravene til aktsomhetsvurderinger og der roller og ansvar er plassert. Konsernet er nå i en implementeringsfase, og det jobbes med å utarbeide maler til en verktøykasse. Arbeidet gjelder for samtlige av konsernets datterselskap. Prosessen styres fra konsernspiss.

Det er utarbeidet en felles redegjørelse for hele konsernet.

3. Regelverk for offentlige anskaffelser.

Lov og forskrift om offentlige anskaffelser

Våre innkjøp gjennomføres i tråd med lov og forskrift om offentlige anskaffelser, allmenngjøringsloven med forskrift, arbeidsmiljøloven samt annet regelverk som stiller krav til etisk adferd hos leverandørene i BIR.

Vårt kontraktsoppfølgingssystem skal i tillegg ivareta de kommersielle rettighetene og pliktene BIR innehar i kontraktsforhold.

Anskaffelsesstrategi

I **vår anskaffelsesstrategi** er ett av våre delmål å redusere miljøbelastningen, fremme klimavennlige løsninger, bidra til ryddige lønns- og arbeidsvilkår og bidra til at grunnleggende menneskerettigheter respekteres.

Seriøsitetsbestemmelser.

Som offentlig selskap er vi allerede underlagt en rekke krav knyttet til **seriøsitetsbestemmelser**. Seriøsitetsbestemmelsene innebærer krav til lønns- og arbeidsvilkår, HMS-kort, krav om faglærte håndverkere og lærlinger i prosjekter og begrensninger i adgangen til bruk av underleverandører. Bestemmelsene sikrer også adgang til kontroll av at kravene etterleves.

Påseplikt gjennom byggherreforskriften

I våre større byggeprosjekt er vi i tillegg underlagt påseplikt gjennom **byggherreforskriften**. Påseplikten stiller viktige krav til prosjektenes gjennomføring. Kontroller under påseplikten er utført ved bruk av verktøy utarbeidet av Difi (Direktoratet for forvaltning og IKT).

Påseplikten (leverandørkontroll) skulle vi ha utført for alle avtaler som omfattes av allmenngjøringsloven med forskrift og på avtaler hvor det erfaringsmessig kan være mistanke om

brudd på lønn og arbeidsvilkår. Kapasitetsutfordringer har medført at et begrenset antall kontroller er blitt utført.

Samarbeid med andre

BIR har nylig tatt i bruk Startbank som sin samarbeidspartner knyttet til revisjon og kontroll med sin leverandørkjede knyttet opp mot påseplikten. Dette samarbeidet vil nå videreutvikles for å ivareta økte krav til kontroll og overvåking av leverandørkjeden iht åpenhetslovens krav.

Startbank sin virksomhet bygger på tanken om at vi i en stadig mer sammenknyttet verden både har ansvar for hva vi gjør, og for hva som gjøres på våre vegne. Der det er ansvarsplikt er der også behov for kontroll. Som ledd i dette arbeidet har Startbank designet en nettverksmodell og ønsker gjennom den og drive frem en ny type innkjøp med mindre risiko, lavere kostnader og færre ansvarsproblemer. Leverandørene er invitert med i nettverket for å hjelpe dem med å innfri innkjøpernes behov og redusere deres kvalifiseringsbyrde.

Med utgangspunkt i risikovurderinger vil konsernet også løpende vurdere å etterspørre **ekstern bistand for spesifikke tilsyn og kontroller** der vi mangler kapasitet og kompetanse. Slike forespørsler vil primært bli gjort som avrop under rammeavtale konsernet har inngått med revisjonsfirma.

Kontraktsmaler

I våre kontraktsmaler er innarbeidet **kontraktsvilkår** som ivaretar alle krav i følge Åpenhetsloven og der vi samtidig sikrer oss alle rettigheter til å utføre kontroller som loven pålegger oss.

4. Arbeid med aktsomhetsvurderinger

Årshjul i åtte trinn

Konsernet har utarbeidet en årshjulsplan i åtte trinn. Planen adresserer oppgaver, roller og ansvar og oppfyller kravene til aktsomhetsvurderinger. Det stilles krav til dokumentasjon og systematikk i arbeidet. Et arbeid som vil danne grunnlag for utarbeidelse av den årlige redegjørelsen.

Kort om de åtte trinnene i konsernets aktsomhetsvurderinger;

1. Forankre ansvarlighet hos styret og ledelsen
2. Forankre ansvarlighet i styrende dokumenter
3. Kartlegge egen virksomhet og dens faktiske og potensielle negative konsekvenser
4. Kartlegge leverandørkjeden, og gjøre prioriteringer ut fra risikovurderinger
5. Iverksett tiltak
6. Følg opp tiltak
7. Kommuniser
8. Gjenopprett

I kapittel fem vil vi nærmere redegjøre for hvert av punktene i konsernets aktsomhetsvurdering.

5. Aktsomhetsvurderinger

Forankre ansvarlighet hos styret og ledelsen

I konsernstyrets møte den 20. april 2023 blir behandlet egen sak om konsernets arbeid med åpenhetsloven, herunder ble presentert et første utkast av årets redegjørelse.

Tilsvarende blir gjennomgått på konsernledelsens møte den 21. april 2023. I samme møte gjennomfører konsernledelsen en workshop for kartlegging av egen virksomhet (punkt 4 i aktsomhetsvurderingene).

Forankre ansvarlighet i styrende dokumenter

Ansvarlighet i styrende dokumenter er en kontinuerlig prosess. Det vil likevel bli viet ekstra oppmerksomhet ved første revisjon av dokumentene nå som Åpenhetsloven er trådt i kraft. Mye er imidlertid allerede på plass. BIR har over tid arbeidet med å videreutvikle virksomhetsstyring i konsernet blant annet ved utarbeidelse av strategiske dokumenter for ulike styringsnivå i konsernet. BIR har strategiske plandokumenter på ulike nivå som alle bygger på hverandre. Dokumentstrukturen er illustrert i styringshuset.

I tillegg til de strategisk styrende dokumentene i styringshuset vil det være flere styrende dokumenter som naturlig vil omtale Åpenhetslovens krav til ansvarlighet. Flere av disse er nevnt i kapittel 2.

Kartlegge egen virksomhet og dens faktiske og potensielle negative konsekvenser

Konsernledelsen har jevnlig gjennomgang av konsernets risikobilde. Risikoen følges opp med konkrete risikoreducerende tiltak.

Som ledd i arbeidet med implementering av Åpenhetsloven, vil tema rundt vår virksomhets negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, naturlig inngå som ledd i ledelsens risikoarbeid. Det vil på sikt bli utarbeidet et malverk og en enkel verktøykasse til formålet, og oppgaven legges inn i ledelsens årshjul.

Kartlegge leverandørkjeden, og gjøre prioriteringer ut fra risikovurderinger

Gjennom arbeidet med offentlige innkjøp og innkjøpsregelverket har konsernet kommet langt i arbeidet med å kartlegge sin leverandørkjede. Her gjenstår imidlertid et omfattende arbeid med kartlegging av leverandørenes verdikjeder og underleverandører. BIR konsernets tilnærming til denne oppgaven med å kartlegge sine leverandørkjeder vil ha en risikobasert tilnærming.

Iverksett tiltak

Det er gjennomført flere tiltak siste årene med fokus på å redusere potensiell risiko for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår.

Arbeid med entreprisetrakter og seriøsitetsbestemmelser.

- ✓ Konsernstyret vedtok høsten 2020 en plan for oppfølging av entreprenør på større byggeprosjekt. I dette arbeidet ble også kontraktsgrunnlaget oppdatert på alle vesentlige punkter for å sikre at myndighetspålagte forhold, normer, etikk samt rettigheter for personer som har sitt arbeid på byggeplassene, ble ivaretatt på en god måte. Dette planarbeidet og kontraktsgrunnlaget er senere implementert som del av rammeverket for alle BIRs utbyggingsprosjekter.
- ✓ Omorganisering med fokus på å samle kompetanse på større entreprisetrakter og oppfølging av seriøsitetskrav knyttet til dette arbeidet. Konsernet har siste årene gjennomført en omfattende omorganisering i to faser. Fase I med fokus på morselskapet, BIR AS. Fase II med fokus på driftsselskapene. Innstilling til ny organisasjonsmodell fase II forelå den 4.2.2022. Her tillegges BIR Infrastruktur AS ansvaret for fremtidige utbyggingsprosjekter. I dette arbeidet ligger oppfølging knyttet til fremtidige entreprisetrakter.

Revisjoner og risikovurderinger utført av eksterne på vegne av BIR.

- ✓ Høsten 2020 gjennomførte BIR en selvplågt forvaltningsrevisjon knyttet til leverandør oppfølging. Endelig rapport forelå januar 2021. Revisjonen tok blant annet for seg BIRs oppfølging av etiske krav hos sine leverandører. Som ledd i denne revisjonen ble tre leverandører valgt ut for særskilt kontroll. Resultatet av samtlige tre kontroller var at det forelå forbedringspunkter i tillegg til direkte brudd på regelverket.
- ✓ Vinteren 2022 har BIR fått gjennomført en egen risikovurdering knyttet til engasjement med donasjon av renovasjonsskjretøy til land på Balkan. BIR AS har gjennom flere år hatt et samarbeid med et renovasjonsselskap på Balkan om donasjon av renovasjonsskjretøy i tillegg til at BIR AS er med i et norsk samarbeid, ANIN Balkan Waste Service, som driver en vedlikeholdsorganisasjon rettet mot et tilsvarende baltisk samarbeid. Revisjonsrapport forelå i mars 2023 og vil bli fulgt opp gjennom stiftelsen.

Følg opp tiltak, Kommuniser, Gjenopprett

Under alle våre revisjon, herunder også de to ovennevnte revisjoner, foreligger konkrete planer for oppfølgingstiltak som ledd i vårt risikoreducerende arbeid.

Fremgangsmåte og metodikk knyttet til oppfølging rundt tiltak, kommunikasjon og gjenoppretting vil tilpasses hver enkelt sak, dens kompleksitet og alvorlighetsgrad.

6. Varsling, rett til informasjon og klageadgang

Med varsling menes å si i fra om kritikkverdige forhold i virksomheten. Varsling kan skje internt i virksomheten eller til myndighetene.

BIR har rutiner for varsling i eget kapittel i personalhåndboken.

Offentleglova inneholder bestemmelser om retten til å få innsyn i dokumenter i offentlig forvaltning. I BIR sendes krav om innsyn inn via lenke på BIR.no. Forespørsler om informasjon knyttet til Åpenhetslovens §6, rett til informasjon, sendes via samme lenke.

[Innsyn og postlister - BIR](#)

Forbrukertilsynet er tilsynsmyndighet for Åpenhetsloven. Klage på brudd på åpenhetslovens informasjonsplikt sendes på eget skjema til Forbrukertilsynet.

[Klage på brudd på åpenhetslovens informasjonsplikt - Forbrukertilsynet \(onacos.no\)](#)

Bergen, 20. april 2023

Aslak Sverdrup
Styreleder

Borghild Lekve
Konsernsjef/Daglig leder

Kari Foseid Aakre
Nestleder

Anne-Merete Ask
Styremedlem

Espen Petter Walde
Styremedlem

Gustav Bahus
Styremedlem

Tori Langaas
Styremedlem

Mads Wiik Kleven
Styremedlem

Atle Kristoffersen
Styremedlem

